

سخنرانی در نخستین اجلاس جهانی شوراها و شهرداران ۲۰۱۶

اهمیت ارتباط شهرهای جهان با یکدیگر/ شهرها، کینه تمدن‌ها/ ارتباط سهل‌تر شهرها در دنیای امروز/ نزدیکی انسان، پایه تعامل فرهنگ‌ها/ ضرورت احترام به فرهنگ‌های یکدیگر/ شورا، نهادی برآمده از رای مردم/ اهمیت پیمان، بعقب و رای در تاریخ اسلام/ استفاده از شورای برای اداره بهتر کشور/ شوراها در ایران در راستای مردم‌سالاری/ مدیریت یارچه و هم‌افزا/ مشکل نداشتن درآمد پایدار شهرداری‌ها/ توسعه تهران با هزینه ایجاد مشکلات برای شهر/ ساخت بزرگراه با بلندمرتبه‌سازی/ ایجاد بوستان در کنار تخریب باغ‌ها/ ضرر اتکای درآمد شهرداری به تراکم/ کاهش اتکای بودجه کشور به نفت/ معضلات شهرهای مختلف/ اقدامات بازدارنده برای جلوگیری از سیل و ریزگرد/ تجملاتی بودن محیط زیست ذهن برخی/ صرف انرژی در شهرها/ تلاش‌های دولت برای احیای دریاچه ارومیه/ افزایش تولید بنزین یوروها/ افزایش تولید گاز و تغییر سوخت نیروگاه‌ها/ اهمیت تدفین پسماندها و فاضلاب/ ضرورت استفاده از تجربه، سرمایه و فناوری خارجی/ ضرورت توسعه حمل و نقل ریلی/ سرمایه‌گذاری عظیم دولت در حوزه ریل/ اهمیت شهر الکترونیک/ تلاش دولت برای اتصال همه روستاها به اینترنت/ نقش دولت الکترونیک در کاهش فساد/ لزوم برخورد علمی با فساد/ ضرورت توجه به معماری شهر/ تناسب معماری گذشته ایران با زندگی مردم/ آشفته‌گی معماری در شهرها/ توجه به هویت ایرانی و اسلامی در معماری شهر/

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطيبين الطاهرين و صحبه المنتجبين
محضر همه اعضای شوراهاى کشور، شهرداران محترم، میهمانان عزیزى که از کشورهاى مختلف در خدمتشان هستیم
خيرمقدم عرض

می‌کنم و حضور آنها را در این مجمع بزرگ و با عظمت گرامی می‌دارم. بی‌تردید ارتباط شهرهای جهان با یکدیگر عاملی خواهد بود تا پیوندهای عاطفی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و حتی علمی و مدیریتی بین کشورهای مختلف جهان بیشتر و بیشتر شود و این عاملی است برای نزدیک‌تر شدن پیوند اجتماعات، ملت‌ها، مناطق و در نهایت کشورهای جهان نسبت به یکدیگر.

همواره در طول تاریخ شهرهای بزرگ آینه‌ای بوده‌اند که تمدن یک ملت را به نمایش می‌گذاشتند. نحوه چیدمان مناطق مسکونی، تجاری، اقتصادی، عبادتگاه‌ها و مناطق علمی نشانگر شیوه نگرش عالمان، اندیشمندان و متفکران آن جامعه

بوده است. همواره در سایه شیوه اداره شهرها و نحوه بنای شهرها به زوایای تمدنی آن کشور آشنا می‌شویم. البته در طول سال‌های اخیر به دو دلیل ارتباط شهرها به هم نزدیک‌تر شده است: از یک طرف وسایل ارتباطی شرایط گردشگری را برای همه جهان آسان‌تر کرده است و از طرف دیگر شبکه‌های فضای مجازی ارتباط اندیشه‌ها، افکار و نظرات را به یکدیگر نزدیک‌تر کرده و این تقارب و نزدیکی انسان‌ها و افکار پایه و زیربنایی برای تعامل فرهنگ‌ها در جوامع انسانی شده است. امروز اگر بخواهیم در جهان به یک ثبات و آرامش قابل قبول برسیم باید تحمل و بردباری‌ها را افزایش دهیم. قبول تمایز

فرهنگ‌های مختلف را بپذیریم. قابل تفاهم بودن افکار و فرهنگ‌های گوناگون را قبول کنیم. اگر بخواهیم از خشونت فاصله بگیریم، از افراطی‌گری فاصله بگیریم، از تروریسم فاصله بگیریم و به یک صلح پایدار در جهان دست پیدا کنیم راهش بالا بردن بردباری و احترام به فرهنگ یکدیگر و نزدیک‌تر شدن جوامع مختلف از لحاظ فرهنگی و سبک زندگی است.

الحمدلله امروز در شرایطی بعد از برجام و توافق هسته‌ای قرار گرفته‌ایم که ارتباط میان ایران اسلامی و کشورهای دیگر هم از لحاظ اقتصادی هم از لحاظ اجتماعی هم از لحاظ فرهنگی و علمی آسان‌تر و نزدیک‌تر شده است. از این فضا باید استفاده کنیم و از تجربه یکدیگر به خوبی استفاده و بهره‌برداری کنیم.

شوراها در همه جوامع جهان به عنوان یک نهاد برآمده از آرا مردم و انتخابات جایگاه خاص، ویژه و مردمی دارند. مخصوصاً در جوامعی مثل ایران اسلامی که در مسئله شوراها ریشه این تفکر را از اعتقادات دینی و اسلامی و قرآنی و سیره و روش پیامبر و معصومین علیه السلام به دست آورده‌ایم. شما در حکومت اسلامی، تاریخ اسلامی و زندگی پیامبر اسلام به عنوان اولین نمونه حکومت اسلامی وقتی نگاه می‌کنید، آغاز حکومت پیامبر؛ یعنی قبل از اینکه به مدینه بیاید و تشکیل حکومت دهد، از پیمان عقبه شروع شد. پیامبر با مردم و طوایف مدینه پیمان بست. حکومت اسلامی پیامبر از پیمان با طوایف آغاز می‌شود و بعد با بیعت این حکومت استحکام یافت. برخلاف آنچه دیگران از اسلام سخن می‌گویند یا به نادرست بیان می‌کنند، اساس حکومت اسلامی بر مبنای آرا مردم به یک معنا و بالاتر بر اساس بیعت مردم با فرد صالحی است که در چارچوب احکام و مقررات اسلامی و آنچه خداوند بزرگ تبیین کرده است مسئولیت اداره جامعه را بر دوش می‌گیرد.

قانون اساسی ما هم باز برگرفته از همین تفکر دینی و اسلامی است و ما در کشوری که دارای اقوام مختلف، سلاطین مختلف، ویژگی‌های اقلیمی متفاوت و همسایگان گوناگون با شرایط مختلف هستیم، در چنین کشوری برای اداره یک بخش از جامعه یک شهر یا حتی یک محله هر مقدار بتوانیم از نظرات مردم و افکار مردم بیشتر استفاده کنیم، بهتر می‌توانیم نظرات و سلاطین مردم را به کرسی بنشانیم. پس بحث شوراها هم از لحاظ

ویژگی‌های کشوری، هم از لحاظ تمدن دنیای امروز که یک نظام

مردم‌سالار پذیرفته شده و مایه توسعه است و هم از لحاظ ویژگی‌های اقلیمی، همواره می‌تواند مسیر و راه بهتر برای اداره و توسعه کشور باشد. اینکه امروز در کشور ما ۱۱۷ هزار نفر مسئولیت را در شوراهای مختلف در ۱۲۴۰ شهر و ۳۵ هزار روستا در طول این هفده سال گذشته بر عهده گرفته‌اند و قدم‌های بسیاری برای عمران و آبادی کشور برداشته‌اند و مردم ما را نسبت به اجرای برنامه‌ها طبق رأی که به نمایندگان خودشان می‌دهند با نظرات آنها نزدیک‌تر کرده یک قدم بسیار مهم و بزرگ در

مردم سالاری دینی و اسلامی ماست.

البته برای اداره شهرها و حرکت شوراها اقدامات خوبی تا امروز شده و اقدامات دیگری باید به کمک بیاید. ما امروز به مدیریت یک پارچه و مدیریتی که بخش‌های مختلف هم افزا باشند نیاز داریم. در این زمینه اگر نیاز به مقررات و قوانینی داریم باید کمبودها را رفع کنیم. هم لایحه نظام مدیریت شهری و هم درآمد پایدار برای شهرداری‌های سراسر کشور به عنوان دو لایحه مهم هست که ان‌شالله مراحلش را در دولت طی خواهد کرد. این لوایح تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد شد و با قوانین جدید حتماً راه برای حرکت دقیق تر و سریع تر برای شوراها و شهرداران عزیز آماده تر خواهد شد. من هم حس می‌کنم که نداشتن درآمد پایدار برای شهرداری‌ها در مجموع مشکلات فراوانی را برای کلان شهرها، شهرها و حتی روستاهای ما به وجود خواهد آورد.

امروز علی‌رغم اینکه در شهرهای بزرگ، کارهای بسیار زیادی انجام گرفته، این همه بزرگراه‌ها، پل‌ها، تونل‌ها، قطارهای شهری و حرکت بسیار خوبی انجام گرفته، و در همین تهران شاهد این حرکت عظیم و بزرگ هستیم، این همه بوستان‌ها، تفرجگاه‌ها و کار بسیار بزرگی شده، اما در عین حال مردم آن احساسی را که باید داشته باشند در برابر این همه کار ندارند؛ چرا؟ به دلیل اینکه وقتی می‌خواهیم بزرگراه و پل و تونل و مترو درست کنیم چه می‌کنیم؟ گاهی از تراکم استفاده می‌کنیم، گاهی از تغییر کاربری اراضی استفاده می‌کنیم؛ یعنی هم عمودی هم افقی؛ مشکلاتی را برای شهر به وجود می‌آوریم. شما یک بزرگراه درست می‌کنید، با آن بزرگراه مردم باید احساس کنند که ماشین شان روان تر حرکت می‌کند، اما پول آن بزرگراه از کجا می‌آید؟ از چند برج بلند که جمعیت را اضافه کرده‌اید. خب، همان جمعیت به همان بزرگراه می‌آید، باز هم ماشین حرکت نمی‌کند؛ به قول طلبه‌ها شد کالاول؛ یعنی دو مرتبه به جای اول برگشتیم. ما بوستان درست می‌کنیم، تفرجگاه درست می‌کنیم، درختکاری می‌کنیم که کار بسیار ارزشمندی است، در تهران هم در این زمینه قدم‌های بسیار خوبی برداشته شده، این نونهال را کاشته‌ایم، حال باید خودمان، فرزندانمان و نوه‌هایمان نگاهش کنیم تا یک درخت رشید با سایه‌های پهناور بشود. این چطور درست شده؟ با قطع شدن درختان یک باغ که گاهی صدها سال برای پرورش آن تلاش شده. از این طرف نعمتی درست شده و از آن طرف نعمتی درست شده است. می‌خواهم بگویم همان قدر که اتکای کشور برای اداره اش به درآمد نفتی مضر است، از آن مضرتر اتکای درآمد شهرداری به تراکم است.

برای این کار همان طور که باید قدم به قدم بودجه کشور را از درآمد نفتی جدا کنیم و درآمد نفتی برای سرمایه‌گذاری‌های ماندگار در کشور باشد، از آن طرف هم برای اداره شهرها باید راهی پیدا کنیم و درآمد پایدار سالم، که درآمد هم پایدار باشد و هم سالم باشد، را در نظر بگیریم.

ما نگاهمان به آسمان است که خدا روزی برساند، شهرداری‌ها هم نگاهشان به بلند مرتبه هاست که بالا برود تا بتوانند پول تراکم بگیرند و شهرها را اداره کنند. این مشکلات را باید حل کنیم، همه باید حل کنیم، این مشکل همه ماست. نمی‌خواهم به شهرداری یا شورای شهر نقد کنم، این مشکل امروز وجود دارد و ما باید دست به دست هم دهیم و این مشکل را حل کنیم. برای اینکه مردم در برابر زحمات شوراها و شهرداران احساس لذت بیشتری کنند و از تجربه کشورهای دیگر در این زمینه باید استفاده و بهره برداری کنیم.

البته شهرها مسائل مختلف و معضلات فراوانی دارند. ما کشوری هستیم که بسیاری از شهرها و مناطق ما با بحران‌های مختلف مواجه هستند. سیل، زلزله و اخیراً بیش از گذشته ریزگردها به عنوان میهمان ناخوانده مشکلاتی است که

شهرهای ما با این معضلات و بحران‌ها مواجه می‌شوند. البته برای این کار در کشورهای پیشرفته اقدامات باز دارنده انجام گرفته، آنجا هم سیل می‌آید، منتها در یک شرایط فوق العاده خیلی کمتر ممکن است سیل بیاید و یک شهر را در کشوری پیشرفته محاصره کند، آنجا هم ممکن است زلزله خسارت بزند، اما مقدار خسارتش بسیار کم است، به خاطر پیش بینی‌ها و پیشگیری‌های انجام گرفته. آنجا هم اگر ریزگرد بیاید مردم را در مشکلات و آزار قرار می‌دهد، اما نحوه ساخت‌وساز ساختمان‌هایی که وجود دارد و ویژگی‌های ساختمان‌ها به گونه‌ای است که اگر درها و پنجره‌ها بسته شود می‌توانند خودشان را حراست و حفاظت کنند.

ما در این زمینه هم باید قدم‌های فراوانی برداریم به اضافه مسئله محیط‌زیست. محیط زیست اگر تا دیروز به عنوان یک امر تجملاتی گاهی در ذهن بعضی‌ها می‌آمده، امروز به عنوان ضرورت زندگی ماست و توسعه اگر پایدار و توأم با پیوسته‌های زیست محیطی نباشد نمی‌توانیم زندگی و سلامت مردم را به خوبی تضمین کنیم.

در شهرهای ما گرمایش و سرمایش ساختمان‌ها به چه صورت است؟ از انرژی چطور استفاده می‌کنیم؟ آلودگی هوای ما با خودروهایی که در شهرها کار می‌کنند چگونه خواهد بود؟ بنزین و نفت و گازی که تحویل مردم می‌دهیم چگونه است؟ البته در دولت یازدهم اقدامات بسیار اساسی در زمینه مسائل زیست محیطی انجام داده‌ایم. برای ما مهم بود که یک دریاچه زیبای ما تبدیل نشود به منبع غبار توأم با نمک برای تخریب زندگی چهارده میلیون انسان. چون اولین تصمیم هیئت وزیران در این دولت تصمیمات در خصوص دریاچه ارومیه بود و من خوشحالم که امروز دریاچه ارومیه را به نقطه تثبیت رسانده‌ایم و بخش غرب کشور را تا حد زیادی از یک خطر بزرگ مصون کردیم.

مسئله محیط زیست مسئله بسیار بااهمیتی است. من خوشحالم از اینکه بنزین یورو ۴ که قبل از دولت یازدهم در روز ۱/۲ میلیون لیتر تولید می‌شد، امروز بیش از ۲۵ میلیون لیتر تولید می‌شود. کار بسیار بزرگی انجام گرفته است. من خوشحالم که برای خودروهای فرسوده در دولت تصمیماتی اتخاذ شده و این تصمیمات اجرایی و عملیاتی خواهد شد. من خوشحالم که توانسته‌ایم تولید گاز را در طول این سه سال در روز ۱۴۰ میلیون متر مکعب اضافه کنیم و به همین دلیل سوخت نیروگاه‌هایی که با مازوت بوده و آن همه آلودگی ایجاد می‌کرد به حداقل کاهش پیدا کرده. تا پایان سال می‌خواهیم فقط ۹ درصد سوخت نیروگاه‌های ما از سوخت مایع باشد. این کار بسیار بزرگ و قدم بسیار بزرگی برای مسئله محیط زیست است.

خیلی مهم است که تدفین پسماندهای ما در شهرها چگونه باشد؟ موضوع فاضلاب چگونه باشد؟ در زمینه محیط زیست ما باید قدم‌های بسیار مهمی برداریم، حال اگر می‌توانیم با سرمایه خودمان یا اگر نمی‌توانیم با مشارکت دیگران. یک قدم بزرگ و یک محصول بزرگ ان‌شالله در این اجتماع امروز این خواهد بود که بتوانیم از

سرمایه خارجی و تکنولوژی خارجی استفاده کنیم؛ تکنولوژی هم تنها تأسیسات و ماشین‌آلات نیست، خود مدیریت مهم‌ترین مسئله است. از همدیگر استفاده کنیم، تجربه خودمان را منتقل کنیم، تجربه دیگران را اخذ کنیم و بتوانیم در شهری باشیم که اگر درست برنامه‌ریزی کنیم از منبع صرفه‌جویی در مصرف ناکارای انرژی و استفاده صحیح از انرژی و پایین آوردن شدت انرژی تحولات بسیار مثبتی ایجاد کنیم. برای این کار می‌توانیم در این جلسات از سرمایه دیگران، از تکنولوژی دیگران، از تجربه دیگران، از برنامه‌ریزی و فناوری خودمان در داخل استفاده و بهره‌برداری کنیم.

نکته دیگری که به همین محیط زیست و آسایش مردم مربوط می‌شود، مسئله نوع حمل و نقل است. ما در کشورمان

متأسفانه به اندازه کافی بار حمل و نقل را روی دوش ریل نگذاشتیم. شاید بهترین راه برای این مسئله، ریل بود؛ هم در داخل شهر از طریق مترو و راه آهن روی زمین و همچنین ارتباط بین شهرهای اقماری با شهر مادر. همه جای دنیا در شهرهای بزرگ راه آهن حومه دارند. مرکز شهرها متصل می‌شود به همه شهرک‌ها و شهرهای اطراف اقماری. صبح مردم حداکثر سه ربع یا یک ساعت در مسیر هستند، با قطاری که می‌توانند بنشینند، صبحانه-شان را در همان قطار صرف کنند، روزنامه‌شان را در همان قطار بخوانند و می‌توانند از همان فرصت هم به خوبی استفاده کنند و به سرکار بیایند و غروب هم برگردند، نیاز هم نباشد که در داخل شهر مادر سکونت کنند.

این کار بزرگ را باید انجام دهیم. در این دولت روی ریل

سرمایه‌گذاری بزرگی کردیم که البته این سرمایه‌گذاری را باید در شهرهای مختلف ادامه دهیم. همین امروز در تهران ما بهترین راه برای مسافرت شهری مترو است. شاید سالم‌ترین، سریع‌ترین و بهترین در این زمینه باشد؛ باید کمک کنیم که هم رفت و آمد مردم را آسان کنیم هم سلامت محیط زیست را تضمین کنیم.

دو نکته را هم می‌خواهم اضافه کنم و باید به جلسه هیئت دولت برسم. یکی از نکاتی که در اینجا باید روی آن تأکید کنیم، مسئله شهر هوشمند و شهر الکترونیک و استفاده از ابزار فضای مجازی است. باید بسیاری از سفرها، بسیاری از رفت و آمدها، بسیاری از ایستادن در

صف‌های طولانی جایش را به ارتباطاتی بدهد که در شبکه‌های فضای مجازی به وجود می‌آید. در این راستا دولت تلاش فراوانی برای توسعه پهنای باند و دسترسی بیشتر کرده.

امروز تلاش این است که همه روستاها متصل شوند و آن روستایی هم بتواند استفاده کند. اینجا تنها استفاده برای ارتباطات نیست، استفاده برای آخرین اطلاعات است، استفاده برای آخرین تحولات علمی است. ابزار و وسیله‌ای که باید شهرهایمان را مجهز کنیم و سفرها را به حداقل کاهش دهیم و سلامت اداری را هم تضمین کنیم.

اگر بخواهیم جوازی را اخذ کنیم به جای اینکه از این اتاق به آن اتاق، از این ساختمان به آن ساختمان برویم، که معلوم نیست در آن چه مسائلی هم خدای ناکرده اتفاق می‌افتد، اگر همه کار را از طریق فضای مجازی و اینترنت انجام دهیم فسادها به مراتب کاهش پیدا می‌کند. فساد موضوع مهمی است که باید همه ما با آن مبارزه کنیم. تنها با موعظه و سخنرانی و بخشنامه و حتی قانون و دادگاه و شلاق حل نمی‌شود.

از راه علمی باید با ریشه‌های فساد برخورد کنیم. البته دادگاه هم لازم است، برخورد هم لازم است، اما در عین حال با ریشه‌های مسئله باید برخورد کنیم. یکی از راه‌های استفاده از شهر هوشمند و فضای الکترونیک است که این کار در بسیاری از شهرها شروع شده و این را باید تقویت کنیم.

وزارت ارتباطات ما باید در این زمینه کمک کند، دولت باید به این مسئله کمک کند. دولت در این زمینه آماده کمک است برای اینکه به اهدافمان برسیم.

و نکته آخر در معماری شهری است. معماری شهری بسیار اهمیت دارد. اکنون در بعضی از شهرهای ما می‌بینید که معماری گذشته مردم را هدایت می‌کند که چه کنند. فرد صبح که از خانه می‌آید بیرون اولین نگاهش به گلدسته‌های مسجد است. اصلاً خروج از خانه به معنای ورود به مسجد و خواندن نماز صبح است. خدا این را می‌گوید، پیغمبر هم می‌گوید و علاوه بر آن معماری هم همین را به او می‌گوید.

وقتی از مسجد می‌آید بیرون و می‌خواهد به بازار برود بین راهش یک مدرسه علمیه بزرگ است که باید در آنجا نیم

ساعتی تفسیر قرآن و فقه یاد بگیرد. بعد می‌بایست به سمت بازار برود. معماری سبک زندگی را به وجود می‌آورد. معماری می‌تواند هدایتگر جامعه در مسیر برنامه‌های روزمره باشد. شما ببینید در شهرهای بزرگ که یک نمونه بسیار زیبای آن اصفهان است، اندیشمندان، دانشمندان، معماران، علما و بزرگان ما چطور ساختمان‌ها را طراحی کرده‌اند. در مذاکراتی که با یک نخست‌وزیر معروف داشتیم به من گفت، من همه جای دنیا را دیده‌ام، همه زیبایی‌ها را دیده‌ام، زیباتر از اصفهان هیچ کجای دنیا ندیده‌ام. البته اصفهان مال همه ما ایرانی‌هاست و همه فخر می‌کنیم.

ما امروز دچار چه مسئله‌ای شده ایم؟ در بعضی از خیابان‌ها، در بعضی جاها انسان احساس یک به هم ریختگی در معماری می‌کند. گاهی واقعاً آلودگی بصری ایجاد می‌کند. انسان بخواهد نگاه کند به این ساختمان‌های کج و معوج به هم ریخته بی‌نظم، مشکل روحی برای فرد درست می‌کند. گاهی ناچار می‌شود چشمش را ببندد و اگر راننده نیست نگاهش به یک کتاب یا روزنامه باشد و از آن خیابان عبور کند. باید هویت ایرانی و اسلامی و تمدنی را در شهرهایمان پاس بداریم و این مسیر را ادامه دهیم. اینجا ایران است. کشور با عظمت، با آن فرهنگ بلند، با آن اسلام عزیز؛ حالا در کنارش انقلاب اسلامی هم آمده و همه دست به دست هم داده‌اند.

انشاءالله ما از این‌گونه جلسات و از این‌گونه اجتماعات به خوبی استفاده کنیم برای تبادل تجربیات و مشارکت در طرح‌های مهم شهری. بسیاری از طرح‌هاست که ما می‌توانیم با سرمایه‌گذار خارجی مشارکت کنیم و ان‌شاءالله همه شاهد ایرانی آبادتر، زیباتر و همچنین ارتباط و تعامل بهتر با همه کشورهای دوست و منطقه باشیم.

تشکر می‌کنم از همه میزبانان عزیزی که این جلسه خوب را فراهم کردند و همچنین از میهمانان عزیز به خاطر اینکه قبول زحمت کرده‌اند و به کشور عزیز ایران سفر کرده‌اند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته